

บทที่ 6

ผลกระทบต่อการทวีรายได้ของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ในจังหวัดเชียงใหม่ เปรียบเทียบกับระดับประเทศ

กิจกรรมการท่องเที่ยว ไม่เพียงแต่ก่อให้เกิดการผลิตเพิ่มขึ้นในสาขาการผลิตสินค้าที่เป็นที่ต้องการของนักท่องเที่ยวเท่านั้น แต่ยังทำให้เกิดการผลิตเพิ่มขึ้นในสาขาการผลิตอื่น ๆ อีกด้วย (ก่อให้เกิดรายได้แก่ปัจจัยการผลิต) บทนี้จะทำการวิเคราะห์การใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวไทย และนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่มีผลกระทบต่อการทวีรายได้ ซึ่งจะทำการศึกษาทั้งผลกระทบทั้งหมด (total effect) ผลกระทบทางตรง (direct effect) ผลกระทบทางอ้อม (indirect effect) และผลของการทวีรายได้ (income multiplier) โดยจะแยกศึกษาการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวในระดับประเทศ และการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อนำมาเปรียบเทียบกัน

6.1 การวิเคราะห์ผลกระทบต่อการทวีรายได้ของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในระดับประเทศ

การวิเคราะห์หาผลกระทบต่อการทวีรายได้ของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในระดับประเทศ เป็นการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวไทย และนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่เดินทางท่องเที่ยวในประเทศไทยปี พ.ศ. 2535

6.1.1 นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ

การวิเคราะห์ผลกระทบต่อการทวีรายได้จากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศปี พ.ศ. 2535 มีรายละเอียดวิธีการวิเคราะห์อยู่ในบทที่ 2 แต่ในที่นี้จะกล่าวคร่าว ๆ ดังนี้ คือ นำข้อมูลค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศปี พ.ศ. 2535 (ดูตารางที่ 6.1) มาปรับให้มีราคาคนที่ ณ ปี 2528 โดยใช้ค่าดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไปเป็นตัวปรับ (ดูรายละเอียดอยู่ในภาคผนวก ข ตารางที่ ข.1) และนำค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศในปี พ.ศ. 2535 ที่ปรับฐานให้มีราคา ณ ปี 2528 แล้ว (ดูตารางที่ 6.2) มาจัดลงในตารางปัจจัยการผลิต-ผลผลิต ขนาด 26x26 สาขาการผลิตปี พ.ศ. 2528 (ดูตารางที่ 6.3)

ผลการคำนวณค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศปี พ.ศ. 2535 ก่อให้เกิดรายได้ทั้งหมด 147,791.22 ล้านบาท (ดูตารางที่ 6.7) ก่อให้เกิดรายได้โดยตรงเท่ากับ 28,062.24 ล้านบาท (ดูตารางที่ 6.8) และรายได้โดยอ้อม 119,728.98 ล้านบาท (ดูตารางที่ 6.9) และก่อให้เกิดการทวิรายได้ 1.40 (ดูตารางที่ 6.10)

เมื่อจำแนกพิจารณารายละเอียดตามสาขาการผลิตแล้วพบว่า ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศปี พ.ศ. 2535 จะก่อให้เกิดผลกระทบทั้งหมดในสาขาสิ่งทอสูงสุด (ร้อยละ 23.78) สาขาภัตตาคาร โรงแรมรองลงมา (ร้อยละ 21.71) และสาขาอุตสาหกรรมอื่น ๆ เป็นลำดับสาม (ร้อยละ 8.63) และก่อให้เกิดผลกระทบทางตรงสูงสุดในสาขาสิ่งทอ (ร้อยละ 31.55) รองมาคือสาขาน้ำมัน (ร้อยละ 12.54) และลำดับสามคือสาขากสิกรรม (ร้อยละ 6.14) และก่อให้เกิดผลกระทบทางอ้อมสูงสุดในสาขาภัตตาคาร โรงแรม (ร้อยละ 26.42) สาขาสิ่งทอรองลงมา (ร้อยละ 21.96) และสาขาคมนาคมสื่อสารเป็นลำดับสาม (ร้อยละ 8.40) และเมื่อพิจารณาผลตอบแทนการทวิรายได้แล้ว พบว่าสาขากสิกรรมได้รับผลกระทบสูงสุด (3.43) (ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว ในด้านการซื้ออาหารและเครื่องดื่ม) รองมาคือสาขาอุตสาหกรรมอาหาร (2.36) และสาขาผลิตภัณฑ์โลหะ (1.69) ตามลำดับ (ดูตารางที่ 6.7 ถึงตารางที่ 6.10)

6.1.2 นักท่องเที่ยวไทย

นำข้อมูลค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวไทยปี พ.ศ. 2535 (ดูตารางที่ 6.4) มาปรับฐานให้มราคาคงที่ ณ ปี 2528 โดยใช้ค่าดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไปเป็นตัวปรับ (ดูตารางที่ 6.5) และนำค่าที่ได้มาจัดลงในตารางปัจจัยการผลิต-ผลผลิต ขนาด 26 x 26 สาขาการผลิตปี พ.ศ. 2528 (ดูตารางที่ 6.6)

ผลการคำนวณค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวไทยในปี พ.ศ. 2535 ก่อให้เกิดรายได้ทั้งหมดเท่ากับ 279,302.07 ล้านบาท (ดูตารางที่ 6.7) ก่อให้เกิดรายได้โดยตรงเท่ากับ 57,025.75 ล้านบาท (ดูตารางที่ 6.8) และรายได้โดยอ้อมเท่ากับ 222,276.32 ล้านบาท (ดูตารางที่ 6.9) และก่อให้เกิดการทวิรายได้ 1.42 (ดูตารางที่ 6.10)

เมื่อแยกพิจารณารายละเอียดตามสาขาการผลิต แล้วพบว่าค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวไทยปี พ.ศ. 2535 ก่อให้เกิดผลกระทบทั้งหมดสูงสุดในสาขาภัตตาคาร โรงแรม (ร้อยละ 18.59) รองมาคือ สาขาคมนาคม สื่อบุคคล (ร้อยละ 15.58) และลำดับสามคือสาขาอุตสาหกรรมอื่น ๆ (ร้อยละ 15.56) และก่อให้เกิดผลกระทบทางตรงในสาขาน้ำมันสูงสุด (ร้อยละ 23.22) รองมาคือสาขาอุตสาหกรรมอื่น ๆ (ร้อยละ 12.99) และลำดับสามคือ สาขาสิ่งทอ (ร้อยละ 8.85) และก่อให้เกิดผลกระทบทางอ้อมสูงสุดในสาขาภัตตาคาร โรงแรม (ร้อยละ 22.83) รองลงมาคือ สาขาคมนาคม สื่อบุคคล (ร้อยละ 18.54) และลำดับสามคือ สาขาอุตสาหกรรมอื่น ๆ (ร้อยละ 16.22) และเมื่อพิจารณาผลต่อการทวีรายได้แล้วพบว่า สาขาโลหะ (ซีเมนต์ คอนกรีต และผลิตภัณฑ์โลหะอื่น ๆ) เกิดผลกระทบสูงสุด คือมีค่าตัวทวีรายได้เท่ากับ 2.19 (ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวทางด้าน การซื้อสินค้าและของที่ระลึก) รองมาคือ สาขาอิเล็กทรอนิกส์ และสาขาสิ่งทอ มีค่าตัวทวีรายได้เป็น 2.03 และ 1.89 ตามลำดับ (ดูตารางที่ 6.7 ถึงตารางที่ 6.10)

ตารางที่ 6.1 ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศปี พ.ศ. 2535

หมวด	ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย (บาท/คน/วัน)	ค่าใช้จ่ายทั้งหมด* (ล้านบาท)	สัดส่วน (ร้อยละ)
1. ค่าที่พักแรม	976.10	35,482.97	31.20
2. ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	345.00	12,541.36	11.03
3. ค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก	1,090.50	39,641.61	34.86
4. ค่าใช้จ่ายเพื่อการบันเทิง	290.60	10,563.83	9.29
5. ค่าพาหนะเดินทางภายในประเทศ	348.90	12,683.14	11.15
6. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	77.00	2,799.09	2.46
รวม	3,128.10	113,711.99	100.00

ที่มา : สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย

* ค่าใช้จ่ายทั้งหมด = ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย x ระยะเวลาพักเฉลี่ย x จำนวนนักท่องเที่ยวทั้งหมด
จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศปี พ.ศ. 2535 = 5,127,190 คน วันพักเฉลี่ย = 7.09 วัน

ตารางที่ 6.2 ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศปี พ.ศ. 2535 (ฐานปี 2528)

หมวด	ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย (บาท/คน/วัน)	ค่าใช้จ่ายทั้งหมด (ล้านบาท)	สัดส่วน (ร้อยละ)
1. ค่าที่พักแรม	732.81	26,638.87	31.20
2. ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	259.01	9,415.44	11.03
3. ค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก	818.69	29,760.97	34.86
4. ค่าใช้จ่ายเพื่อการบันเทิง	218.17	7,930.80	9.29
5. ค่าพาหนะเดินทางภายในประเทศ	261.94	9,521.87	11.15
6. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	57.81	2,101.42	2.46
รวม	2,348.42	85,369.36	100.00

ที่มา : คำนวณจากตารางที่ 6.1 (แปลงข้อมูลให้เป็นราคาคงที่ ณ ปี 2528 โดยใช้ดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไปเป็นดัชนีปรับ)

ตารางที่ 6.3 กำหนดค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวยุโรประหว่างประเทศปี พ.ศ. 2535 (ฐานปี 2528)
ลงในตารางปัจจัยการผลิต-ผลผลิต

สาขาการผลิต	ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย (บาท/คน/วัน)	ค่าใช้จ่ายทั้งหมด (ล้านบาท)	สัดส่วน (ร้อยละ)
1 ค่าที่พักแรม (21)	732.81	26,638.87	31.20
2 ค่าอาหารและเครื่องดื่ม กลีกรวม (01)	259.01	9,415.44	11.03
กลีกรวม (01)	30.07	1,093.13	1.28
อุตสาหกรรมอาหาร (06)	22.66	823.85	0.97
เครื่องดื่มและยาสูบ (07)	56.72	2,061.98	2.42
ภัตตาคารและโรงแรม (21)	149.55	5,436.47	6.37
3 ค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก สิ่งทอ (08)	818.69	29,760.97	34.86
สิ่งทอ (08)	507.75	18,457.75	21.62
ผลิตภัณฑ์โลหะ (15)	10.72	389.87	0.46
อุตสาหกรรมอื่น ๆ (17)	259.03	9,416.37	11.03
ไม่สามารถจำแนกได้ (26)	41.18	1,496.98	1.75
4 ค่าพาหนะ (22)	261.94	9,521.87	11.15
5 ค่าบันเทิง (25)	218.17	7,930.80	9.29
6 ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ (23)	57.81	2,101.42	2.46
รวม	2,348.42	85,369.36	100.00

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บ () หมายถึง รหัสสาขาการผลิตในตารางปัจจัยการผลิต-ผลผลิต
ขนาด 26 x 26 สาขาการผลิตปี พ.ศ. 2528

ตารางที่ 6.4 ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวไทยปี พ.ศ. 2535

หมวด	ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย (บาท/คน/วัน)	ค่าใช้จ่ายทั้งหมด (ล้านบาท)	สัดส่วน (ร้อยละ)
1. ค่าที่พักแรม	302.20	49,855.52	23.93
2. ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	214.10	33,335.62	16.00
3. ค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก	396.40	61,719.94	29.62
4. ค่าใช้จ่ายเพื่อการบันเทิง	49.20	7,660.50	3.68
5. ค่าพาหนะเดินทางภายในประเทศ	342.20	53,280.94	25.57
6. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	16.10	2,506.79	1.20
รวม	1,338.20	208,359.31	100.00

ที่มา : สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย

- * จำนวนนักท่องเที่ยวไทยปี พ.ศ. 2535 = 35,868,630 คน ระยะเวลาพักเฉลี่ย = 4.4 วัน
(นักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยว 1 ครั้งนับเป็น 1 คน)

ตารางที่ 6.5 ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวไทยปี พ.ศ. 2535 (ฐานปี 2528)

หมวด	ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย (บาท/คน/วัน)	ค่าใช้จ่ายทั้งหมด (ล้านบาท)	สัดส่วน (ร้อยละ)
1. ค่าที่พักแรม	240.39	37,429.07	23.93
2. ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	160.74	25,026.74	16.00
3. ค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก	297.60	46,336.29	29.62
4. ค่าใช้จ่ายเพื่อการบันเทิง	36.94	5,751.12	3.68
5. ค่าพาหนะเดินทางภายในประเทศ	256.91	40,000.71	25.57
6. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	12.09	1,881.97	1.20
รวม	1,004.65	156,425.91	100.00

ที่มา : ค่ารวมจากตารางที่ 6.4 (แปลงข้อมูลให้เป็นราคาคงที่ ณ ปี 2528 โดยใช้ดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไปเป็นตัวปรับ)

ตารางที่ 6.6 กำหนดค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวไทยปี พ.ศ. 2535 (ฐานปี 2528)
ลงในตารางบัญชีการผลิต-ผลผลิต

สาขาการผลิต	ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย (บาท/คน/วัน)	ค่าใช้จ่ายทั้งหมด (ล้านบาท)	สัดส่วน (ร้อยละ)
1 ค่าที่พักแรม (21)	240.39	37,429.07	23.93
2 ค่าอาหารและเครื่องดื่ม กลีกรวม (01)	160.74	25,026.74	16.00
อุตสาหกรรมอาหาร (06)	26.79	4,171.96	2.67
อุตสาหกรรมอาหาร (06)	20.19	3,143.36	2.01
เครื่องดื่มและยาสูบ (07)	20.96	3,263.49	2.09
ภัตตาคารและโรงแรม (21)	92.79	14,447.94	9.24
3 ค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก สิ่งทอ (08)	297.60	46,336.29	29.62
อโลหะ (13)	41.96	6,533.42	4.18
ผลิตภัณฑ์โลหะ (15)	2.53	393.86	0.25
อุตสาหกรรมอื่น ๆ (17)	15.27	2,377.05	1.52
ไม่สามารถจำแนกได้ (26)	214.95	33,468.71	21.39
ไม่สามารถจำแนกได้ (26)	22.89	3,563.26	2.28
4 ค่าพาหนะ (22)	256.91	40,000.71	25.57
5 ค่าบันเทิง (25)	36.94	5,751.12	3.68
6 ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ (23)	12.09	1,881.97	1.20
รวม	1,004.65	156,425.91	100.00

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บ () หมายถึง รหัสสาขาการผลิตในตารางบัญชีการผลิต-ผลผลิต
ขนาด 26 x 26 สาขาการผลิตปี พ.ศ. 2528

ตารางที่ 6.7 ผลกระทบทั้งหมด (total effect) จากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวปี พ.ศ. 2535

สาขาการผลิต	ผลกระทบทั้งหมด					
	นักท่องเที่ยวไทย			นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ		
	(บาท/คน/วัน)	(ล้านบาท)	(ร้อยละ)	(บาท/คน/วัน)	(ล้านบาท)	(ร้อยละ)
1. กสิกรรม	70.42	10,965.20	3.93	150.55	5,472.99	3.70
2. ปศุสัตว์	8.66	1,347.71	0.48	16.07	584.04	0.40
3. ป่าไม้	30.01	4,673.15	1.67	38.48	1,398.94	0.95
4. ประมง	3.49	542.69	0.19	6.30	229.01	0.15
5. เหมืองแร่	107.20	16,691.39	5.98	150.73	5,479.20	3.71
6. อุตสาหกรรมอาหาร	52.05	8,103.52	2.90	84.15	3,059.00	2.07
7. เครื่องดื่มและผลิตภัณฑ์ยาสูบ	27.38	4,262.60	1.53	69.99	2,544.55	1.72
8. สิ่งทอ	111.61	17,378.56	6.22	966.81	35,145.37	23.78
9. กระดาษ	18.10	2,818.70	1.01	46.35	1,684.93	1.14
10. เคมีภัณฑ์	54.78	8,528.98	3.05	170.25	6,189.07	4.19
11. น้ำมัน	118.12	18,391.62	6.58	156.11	5,675.01	3.84
12. ยางและพลาสติก	16.70	2,599.85	0.93	26.28	955.40	0.65
13. อิฐหิน	7.18	1,118.35	0.40	8.32	302.37	0.20
14. อิฐหินพื้นฐาน	47.95	7,464.92	2.67	59.55	2,165.07	1.46
15. ผลิตภัณฑ์อิฐหิน	22.07	3,436.32	1.23	22.28	810.14	0.55
16. เครื่องจักรกล	61.28	9,541.30	3.42	86.92	3,159.81	2.14
17. อุตสาหกรรมอื่น ๆ	279.09	43,454.98	15.56	350.99	12,759.26	8.63
18. ไฟฟ้า ประปา	32.28	5,026.07	1.80	78.25	2,844.39	1.92
19. ก่อสร้าง	2.29	355.99	0.13	5.42	197.08	0.13
20. การค้า	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
21. ภัตตาคาร โรงแรม	333.39	51,909.52	18.59	882.73	32,088.69	21.71
22. คมนาคม สื่อสาร	279.42	43,505.69	15.58	297.19	10,803.40	7.31
23. ธนาคาร ประกันภัย	30.03	4,674.97	1.67	92.22	3,352.46	2.27
24. ที่ดิน	1.36	211.41	0.08	2.10	76.20	0.05
25. บริการ	53.62	8,347.40	2.99	252.86	9,191.92	6.22
26. อื่น ๆ	25.38	3,951.21	1.41	44.65	1,622.95	1.10
รวม	1,793.85	279,302.07	100.00	4,065.55	147,791.22	100.00

ที่มา : คำนวณจากตารางปัจจัยการผลิต-ผลผลิต

หมายเหตุ : ผลกระทบทั้งหมด (total effect) = $(I-A)^{-1} \times \text{final demand}$

ตารางที่ 6.8 ผลกระทบทางตรง (direct effect) จากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวปี พ.ศ. 2535

สาขาการผลิต	ผลกระทบทางตรง					
	นักท่องเที่ยวไทย			นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ		
	(บาท/คน/วัน)	(ล้านบาท)	(ร้อยละ)	(บาท/คน/วัน)	(ล้านบาท)	(ร้อยละ)
1. กสิกรรม	16.14	2,512.64	4.41	47.39	1,722.91	6.14
2. ปศุสัตว์	3.60	559.85	0.98	5.48	199.12	0.71
3. ป่าไม้	21.44	3,337.79	5.85	25.96	943.64	3.36
4. ประมง	1.44	223.59	0.39	2.29	83.29	0.30
5. เหมืองแร่	5.49	855.42	1.50	6.37	231.39	0.82
6. อุตสาหกรรมอาหาร	17.65	2,747.91	4.82	30.68	1,115.25	3.97
7. เครื่องดื่มและผลิตภัณฑ์ยาสูบ	5.49	854.57	1.50	11.51	418.37	1.49
8. สิ่งทอ	32.43	5,049.02	8.85	243.59	8,854.95	31.55
9. กระดาษ	6.35	989.22	1.73	16.47	598.64	2.13
10. เคมีภัณฑ์	16.69	2,598.42	4.56	55.26	2,008.90	7.16
11. น้ำมัน	85.04	13,240.55	23.22	96.81	3,519.30	12.54
12. ยางและพลาสติก	9.39	1,462.48	2.56	12.23	444.51	1.58
13. อิฐหิน	1.65	257.04	0.45	2.62	95.42	0.34
14. โลหะขั้นพื้นฐาน	14.04	2,185.47	3.83	13.62	495.33	1.77
15. ผลิตภัณฑ์โลหะ	2.71	421.38	0.74	4.12	149.84	0.53
16. เครื่องจักรกล	29.90	4,656.03	8.16	36.98	1,344.37	4.79
17. อุตสาหกรรมอื่น ๆ	47.56	7,406.00	12.99	64.16	2,332.35	8.31
18. ไฟฟ้า ประปา	8.85	1,378.44	2.42	26.57	965.76	3.44
19. ก่อสร้าง	0.89	139.22	0.24	2.48	90.24	0.32
20. การค้า	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
21. ภัตตาคาร โรงแรม	7.46	1,162.22	2.04	12.50	454.37	1.62
22. คมนาคม สื่อสาร	14.71	2,290.35	4.02	20.58	748.30	2.67
23. ธนาคาร ประกันภัย	9.41	1,465.44	2.57	16.25	590.55	2.10
24. ที่ดิน	0.87	135.23	0.24	1.17	42.65	0.15
25. บริการ	5.56	865.70	1.52	15.04	546.61	1.95
26. อื่น ๆ	1.49	231.77	0.41	1.82	66.18	0.24
รวม	366.26	57,025.75	100.00	771.95	28,062.24	100.00

ที่มา : ค่ารวมจากตารางปัจจัยการผลิต-ผลผลิต

หมายเหตุ : ผลกระทบทางตรง (direct effect) = A x final demand

ตารางที่ 6.9 ผลกระทบทางอ้อม (indirect effect) จากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวปี พ.ศ. 2535

สาขาการผลิต	ผลกระทบทางอ้อม					
	นักท่องเที่ยวไทย			นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ		
	(บาท/คน/วัน)	(ล้านบาท)	(ร้อยละ)	(บาท/คน/วัน)	(ล้านบาท)	(ร้อยละ)
1. กสิกรรม	54.28	8,452.55	3.80	103.16	3,750.08	3.13
2. ปศุสัตว์	5.06	787.86	0.35	10.59	384.93	0.32
3. ป่าไม้	8.58	1,335.36	0.60	12.52	455.30	0.38
4. ประมง	2.05	319.10	0.14	4.01	145.71	0.12
5. เหมืองแร่	101.71	15,835.97	7.12	144.36	5,247.81	4.38
6. อุตสาหกรรมอาหาร	34.40	5,355.61	2.41	53.47	1,943.75	1.62
7. เครื่องดื่มและผลิตภัณฑ์ยาสูบ	21.89	3,408.02	1.53	58.49	2,126.18	1.78
8. สิ่งทอ	79.19	12,329.53	5.55	723.22	26,290.42	21.96
9. กระดาษ	11.75	1,829.48	0.82	29.88	1,086.29	0.91
10. เคมีภัณฑ์	38.09	5,930.56	2.67	114.99	4,180.17	3.49
11. น้ำมัน	33.08	5,151.07	2.32	59.30	2,155.70	1.80
12. ยางและพลาสติก	7.30	1,137.37	0.51	14.05	510.89	0.43
13. อิโหลหะ	5.53	861.31	0.39	5.69	206.95	0.17
14. โลหะพื้นฐาน	33.91	5,279.44	2.38	45.93	1,669.73	1.39
15. ผลิตภัณฑ์โลหะ	19.37	3,014.94	1.36	18.16	660.30	0.55
16. เครื่องจักรกล	31.38	4,885.27	2.20	49.94	1,815.44	1.52
17. อุตสาหกรรมอื่น ๆ	231.52	36,048.98	16.22	286.83	10,426.91	8.71
18. ขนฟ้า ประปา	23.43	3,647.62	1.64	51.68	1,878.62	1.57
19. ก่อสร้าง	1.39	216.77	0.10	2.94	106.83	0.09
20. การค้า	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
21. กิจการโรงแรม	325.92	50,747.29	22.83	870.23	31,634.31	26.42
22. คมนาคม สื่อสาร	264.71	41,215.34	18.54	276.61	10,055.10	8.40
23. ธนาคาร ประกันภัย	20.62	3,209.53	1.44	75.98	2,761.91	2.31
24. ที่ดิน	0.49	76.18	0.03	0.92	33.55	0.03
25. บริการ	48.05	7,481.70	3.37	237.83	8,645.31	7.22
26. อื่น ๆ	23.89	3,719.44	1.67	42.82	1,556.77	1.30
รวม	1,427.60	222,276.32	100.00	3,293.60	119,728.98	100.00

ที่มา : คำนวณจากตารางบัญชีการผลิต-ผลผลิต

หมายเหตุ : ผลกระทบทางอ้อม (indirect effect) = total effect - direct effect

ตารางที่ 6.10 ผลของการทวีรายได้ (income multiplier) จากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวปี พ.ศ. 2535

สาขาการผลิต	ผลของการทวีรายได้	
	นักท่องเที่ยวไทย	นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ
กลีกรวม	2.03	3.43
อุตสาหกรรมอาหาร	1.70	2.36
เครื่องดื่มและผลิตภัณฑ์ยาสูบ	1.04	1.03
สิ่งทอ	1.89	1.42
อโลหะ	2.19	0.00
ผลิตภัณฑ์โลหะ	1.27	1.69
อุตสาหกรรมอื่น ๆ	1.08	1.11
ภัตตาคาร โรงแรม	0.98	0.99
คมนาคม สื่อสาร	1.03	1.06
ธนาคาร ประกันภัย	1.71	1.31
บริการ	1.30	1.09
อื่น ๆ	1.04	1.04
เฉลี่ย	1.42	1.40

ที่มา : คำนวณจากตารางปัจจัยการผลิต-ผลผลิต

หมายเหตุ : ผลของการทวีรายได้ (income multiplier)

$$= \text{indirect effect} / \text{final demand}$$

* สาขาการผลิตอื่น ๆ ที่ไม่ปรากฏในตารางนี้ เนื่องจากผลของการทวีรายได้มีค่าเท่ากับศูนย์

6.2 การวิเคราะห์ผลกระทบต่อการทวิรายได้ของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่

การวิเคราะห์ผลกระทบต่อการทวิรายได้ของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ และนักท่องเที่ยวไทย ในจังหวัดเชียงใหม่ปี พ.ศ. 2535

6.2.1 นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ

นำค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศในจังหวัดเชียงใหม่ปี พ.ศ. 2535 (ดูตารางที่ 6.11) มาปรับค่าให้มีราคาคงที่ ณ ปี 2528 โดยใช้ค่าดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไปภาคเหนือเป็นตัวปรับ (ดูตารางที่ 6.12) และนำค่าที่ได้มาจัดลงในตารางปัจจัยการผลิต-ผลผลิตขนาด 26 x 26 สาขาการผลิตปี พ.ศ. 2528 (ดูตารางที่ 6.13)

ผลการคำนวณค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศในจังหวัดเชียงใหม่ปี พ.ศ. 2535 ก่อให้เกิดรายได้ทั้งหมด 4,161.85 ล้านบาท (ดูตารางที่ 6.17) โดยก่ให้เกิดรายได้ทางตรง 750.03 ล้านบาท (ดูตารางที่ 6.18) และรายได้ทางอ้อม 3,411.82 ล้านบาท (ดูตารางที่ 6.19) และก่ให้เกิดการทวิรายได้ 1.33 (ดูตารางที่ 6.20)

เมื่อแยกพิจารณารายละเอียดตามสาขาการผลิต พบว่าค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศในจังหวัดเชียงใหม่ปี พ.ศ. 2535 ก่อให้เกิดผลกระทบทั้งหมดในสาขาภัตตาคาร โรงแรมสูงที่สุดถึงร้อยละ 20.54 รองมาคือสาขบริการร้อยละ 15.36 และลำดับสามคือ สาขาสิ่งทอร้อยละ 8.96 ก่อให้เกิดผลกระทบทางตรงสูงสุดในสาขาน้ำมันถึงร้อยละ 16.76 รองมาคือสาขาสิ่งทอร้อยละ 12.92 และลำดับสามคือ สาขาอุตสาหกรรมอื่น ๆ ร้อยละ 7.37 และก่ให้เกิดผลกระทบทางอ้อมสูงสุดในสาขาภัตตาคาร โรงแรมร้อยละ 24.75 รองมาคือสาขบริการร้อยละ 17.89 และสาขาอโลหะร้อยละ 10.89 ตามลำดับ และเมื่อนพิจารณาผลของการทวิรายได้แล้ว พบว่าสาขาสถิติกรรมจะได้รับผลกระทบสูงสุด (2.06) รองมาคือสาขาอุตสาหกรรมอาหาร (1.77) และสาขาสิ่งทอ (1.54) (ดูตารางที่ 6.17 ถึงตารางที่ 6.20)

6.2.2 นักท่องเที่ยวไทย

นำค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวไทยในจังหวัดเชียงใหม่ ปี พ.ศ. 2535 (ดูตารางที่ 6.14) มาปรับค่าให้มีราคาคงที่ ณ ปี 2528 โดยใช้ค่าดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไปภาคเหนือเป็นตัวปรับ (ดูตารางที่ 6.15) และนำค่าที่ได้มาจัดลงในตารางปัจจัยการผลิต-ผลผลิต ขนาด 26 x 26 สาขาการผลิตปี พ.ศ. 2528 (ดูตารางที่ 6.16)

ผลการคำนวณค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวไทยในจังหวัดเชียงใหม่ ปี พ.ศ. 2535 ก่อให้เกิดรายได้ทั้งหมด 8,524.67 ล้านบาท (ดูตารางที่ 6.17) โดยก่อให้เกิดรายได้ทางตรง 1,441.27 ล้านบาท (ดูตารางที่ 6.18) และรายได้ทางอ้อมเท่ากับ 7,083.40 ล้านบาท (ดูตารางที่ 6.19) และก่อให้เกิดการทวีรายได้ 1.29 (ดูตารางที่ 6.20)

เมื่อพิจารณารายละเอียดตามสาขาการผลิต พบว่าค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวไทยในจังหวัดเชียงใหม่ในปี พ.ศ. 2535 ก่อให้เกิดผลกระทบทั้งหมดในสาขาบริการสูงสุดถึงร้อยละ 22.50 รองลงมาคือสาขาภัตตาคาร โรงแรม ร้อยละ 20.52 และลำดับสามคือ สาขาอุตสาหกรรมอื่น ๆ ร้อยละ 14.41 และก่อให้เกิดผลกระทบทางตรงในสาขาอุตสาหกรรมอื่น ๆ สูงสุดถึงร้อยละ 15.56 รองลงมาคือ สาขาสิ่งทอร้อยละ 9.70 และลำดับสามคือ สาขาเคมีภัณฑ์ร้อยละ 8.33 เกิดผลกระทบทางอ้อมในสาขาบริการสูงสุดถึงร้อยละ 25.94 รองลงมาคือ สาขาภัตตาคาร โรงแรม ร้อยละ 24.30 และลำดับสามคือ สาขาอุตสาหกรรมอื่น ๆ ร้อยละ 14.17 เมื่อคูณผลของการทวีรายได้แล้วพบว่าสาขาโลหะเกิดผลกระทบสูงสุด คือมีค่าตัวทวีรายได้เท่ากับ 2.29 รองลงมาคือสาขาสิ่งทอ และสาขากรรม มีค่าตัวทวีรายได้เป็น 1.91 และ 1.88 ตามลำดับ (ดูตารางที่ 6.17 ถึงตารางที่ 6.20)

ตารางที่ 6.11 ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศในจังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. 2535

หมวด	ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย (บาท/คน/วัน)	ค่าใช้จ่ายทั้งหมด (ล้านบาท)	สัดส่วน (ร้อยละ)
1. ค่าที่พักแรม	465.64	826.44	24.48
2. ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	291.97	518.20	15.35
3. ค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก	558.08	990.50	29.34
4. ค่าใช้จ่ายเพื่อการบันเทิง	434.63	771.40	22.85
5. ค่าพาหนะเดินทางภายในประเทศ	151.79	269.40	7.98
6. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	0.00	0.00	0.00
รวม	1,902.11	3,375.94	100.00

ที่มา : สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย

* จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศในจังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. 2535 = 417,609 คน

สมมติว่ามีระยะเวลาพักเฉลี่ยเท่ากับ พ.ศ. 2534 = 4.25 วัน

ตารางที่ 6.12 ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศในจังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ.2535 (ฐานปี 2528)

หมวด	ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย (บาท/คน/วัน)	ค่าใช้จ่ายทั้งหมด (ล้านบาท)	สัดส่วน (ร้อยละ)
1. ค่าที่พักแรม	353.56	627.51	24.48
2. ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	221.69	393.47	15.35
3. ค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก	423.75	752.09	29.34
4. ค่าใช้จ่ายเพื่อการบันเทิง	330.02	585.72	22.85
5. ค่าพาหนะเดินทางภายในประเทศ	115.25	204.56	7.98
6. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	0.00	0.00	0.00
รวม	1,444.27	2,563.35	100.00

ที่มา : ค่ามาจากตารางที่ 6.11 (แปลงข้อมูลให้เป็นราคาคนที่ ณ ปี 2528 โดยใช้ดัชนีราคาผู้บริโภค
ทั่วไปภาคเหนือเป็นตัวปรับ)

ตารางที่ 6.13 กำหนดค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศในจังหวัดเชียงใหม่
ปี พ.ศ. 2535 (ฐานปี 2528) ลงในตารางปัจจัยการผลิต-ผลผลิต

สาขาการผลิต	ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย (บาท/คน/วัน)	ค่าใช้จ่ายทั้งหมด (ล้านบาท)	สัดส่วน (ร้อยละ)
1 ค่าที่พักแรม (21)	353.56	627.51	24.48
2 ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	221.69	393.47	15.35
กลีกรรรม (01)	25.74	45.68	1.78
อุตสาหกรรมอาหาร (06)	19.40	34.43	1.34
เครื่องดื่มและยาสูบ (07)	48.55	86.17	3.36
ภัตตาคารและโรงแรม (21)	128.01	227.19	8.86
3 ค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก	423.75	752.09	29.34
สิ่งทอ (08)	100.68	178.70	6.97
อโลหะ (13)	203.27	360.78	14.07
อุตสาหกรรมอื่น ๆ (17)	119.79	212.62	8.29
4 ค่าบันเทิง (25)	330.02	585.72	22.85
5 ค่าพาหนะ (22)	115.25	204.56	7.98
6 ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ (23)	0.00	0.00	0.00
รวม	1,444.27	2,563.35	100.00

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บ () หมายถึง รหัสสาขาการผลิตในตารางปัจจัยการผลิต-ผลผลิต
ขนาด 26 x 26 สาขาการผลิตปี พ.ศ. 2528

ตารางที่ 6.14 ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัด เชียงใหม่ ปี พ.ศ. 2535

หมวด	ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย (บาท/คน/วัน)	ค่าใช้จ่ายทั้งหมด (ล้านบาท)	สัดส่วน (ร้อยละ)
1. ค่าที่พักแรม	378.21	1,634.36	22.67
2. ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	267.77	1,157.11	16.05
3. ค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก	391.39	1,691.31	23.46
4. ค่าใช้จ่ายเพื่อการบันเทิง	548.38	2,369.71	32.87
5. ค่าพาหนะเดินทางภายในประเทศ	52.22	225.66	3.13
6. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	30.36	131.19	1.82
รวม	1,668.33	7,209.35	100.00

ที่มา : สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย

* จำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัด เชียงใหม่ ปี พ.ศ. 2535 = 1,450,100 คน
สมมติให้ระยะเวลาพักเฉลี่ยเท่ากับปี พ.ศ. 2534 = 2.98 วัน

ตารางที่ 6.15 ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัด เชียงใหม่ ปี พ.ศ. 2535 (ฐานปี 2528)

หมวด	ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย (บาท/คน/วัน)	ค่าใช้จ่ายทั้งหมด (ล้านบาท)	สัดส่วน (ร้อยละ)
1. ค่าที่พักแรม	287.18	1,240.97	22.67
2. ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	203.32	878.60	16.05
3. ค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก	297.18	1,284.22	23.46
4. ค่าใช้จ่ายเพื่อการบันเทิง	416.39	1,799.33	32.87
5. ค่าพาหนะเดินทางภายในประเทศ	39.65	171.34	3.13
6. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	23.05	99.62	1.82
รวม	1,266.77	5,474.07	100.00

ที่มา : คำนวณจากตารางที่ 6.14 (แปลงข้อมูลให้เป็นราคาคนที่ ณ ปี 2528 โดยใช้ดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไป ภาคเหนือ เป็นตัวปรับ)

ตารางที่ 6.16 กำหนดค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดเชียงใหม่ปี พ.ศ. 2535
(ฐานปี 2528) ลงในตารางปัจจัยการผลิต-ผลผลิต

สาขาการผลิต	ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย (บาท/คน/วัน)	ค่าใช้จ่ายทั้งหมด (ล้านบาท)	สัดส่วน (ร้อยละ)
1 ค่าที่พักแรม (21)	287.18	1,240.97	22.67
2 ค่าอาหารและเครื่องดื่ม กลีกรวม (01)	203.32	878.60	16.05
อุตสาหกรรมอาหาร (06)	33.89	146.46	2.68
อุตสาหกรรมอาหาร (06)	25.54	110.35	2.02
เครื่องดื่มและยาสูบ (07)	26.51	114.57	2.09
ภัตตาคารและโรงแรม (21)	117.38	507.21	9.27
3 ค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก สิ่งทอ (08)	297.18	1,284.22	23.46
อโลหะ (13)	41.90	181.07	3.31
อโลหะ (13)	2.53	10.92	0.20
ผลิตภัณฑ์โลหะ (15)	15.25	65.88	1.20
อุตสาหกรรมอื่น ๆ (17)	214.66	927.59	16.95
ไม่สามารถจำแนกได้ (26)	22.85	98.76	1.80
4 ค่าบันเทิง (25)	416.39	1,799.33	32.87
5 ค่าพาหนะ (22)	39.65	171.34	3.13
6 ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ (23)	23.05	99.62	1.82
รวม	1,266.77	5,474.07	100.00

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บ () หมายถึง รหัสสาขาการผลิตในตารางปัจจัยการผลิต-ผลผลิต
ขนาด 26 x 26 สาขาการผลิตปี พ.ศ. 2528

ตารางที่ 6.17 ผลกระทบทั้งหมด (total effect) จากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. 2535

สาขาการผลิต	ผลกระทบทั้งหมด					
	นักท่องเที่ยวไทย			นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ		
	(บาท/คน/วัน)	(ล้านบาท)	(ร้อยละ)	(บาท/คน/วัน)	(ล้านบาท)	(ร้อยละ)
1. กสิกรรม	83.93	362.70	4.25	71.65	127.17	3.06
2. ปศุสัตว์	10.74	46.39	0.54	8.13	14.43	0.35
3. ป่าไม้	30.76	132.92	1.56	19.31	34.27	0.82
4. ประมง	4.95	21.37	0.25	3.81	6.76	0.16
5.เหมืองแร่	59.81	258.45	3.03	135.95	241.29	5.80
6. อุตสาหกรรมอาหาร	64.62	279.24	3.28	47.21	83.79	2.01
7. เครื่องดื่มและผลิตภัณฑ์ยาสูบ	32.74	141.49	1.66	55.44	98.39	2.36
8. สิ่งทอ	112.57	486.45	5.71	210.04	372.81	8.96
9. กระดาษ	36.12	156.07	1.83	38.12	67.66	1.63
10. เคมีภัณฑ์	72.55	313.53	3.68	78.55	139.41	3.35
11. น้ำมัน	47.19	203.92	2.39	110.06	195.34	4.69
12. ยางและพลาสติก	12.59	54.42	0.64	12.82	22.75	0.55
13. อิโหลหะ	7.74	33.42	0.39	232.56	412.77	9.92
14. โลหะพื้นฐาน	44.81	193.61	2.27	40.90	72.59	1.74
15. ผลิตภัณฑ์โลหะ	22.80	98.49	1.16	6.30	11.18	0.27
16. เครื่องจักรกล	36.45	157.50	1.85	51.80	91.94	2.21
17. อุตสาหกรรมอื่น ๆ	284.25	1,228.30	14.41	164.14	291.33	7.00
18. ขนส่ง	36.07	155.88	1.83	53.51	94.98	2.28
19. ก่อสร้าง	4.07	17.59	0.21	4.29	7.62	0.18
20. การค้า	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
21. ภัตตาคาร โรงแรม	404.73	1,748.98	20.52	481.75	855.02	20.54
22. คมนาคม สื่อสาร	54.64	236.11	2.77	134.11	238.04	5.72
23. ธนาคาร ประกันภัย	38.67	167.12	1.96	21.01	37.29	0.90
24. ที่ดิน	0.95	4.10	0.05	1.18	2.09	0.05
25. บริการ	443.90	1,918.22	22.50	360.26	639.40	15.36
26. อื่น ๆ	25.07	108.37	1.27	1.98	3.52	0.08
รวม	1,972.72	8,524.67	100.00	2,344.89	4,161.85	100.00

ที่มา : คำนวณจากตารางบัญชีการผลิต-ผลผลิต

หมายเหตุ : ผลกระทบทั้งหมด (total effect) = $(I-A)^{-1} \times \text{final demand}$

ตารางที่ 6.18 ผลกระทบทางตรง (direct effect) จากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. 2535

สาขาการผลิต	ผลกระทบทางตรง					
	นักท่องเที่ยวไทย			นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ		
	(บาท/คน/วัน)	(ล้านบาท)	(ร้อยละ)	(บาท/คน/วัน)	(ล้านบาท)	(ร้อยละ)
1. กสิกรรม	20.34	87.91	6.10	18.58	32.98	4.40
2. ปศุสัตว์	4.58	19.80	1.37	3.57	6.34	0.84
3. ป่าไม้	21.52	92.98	6.45	13.05	23.17	3.09
4. ประมง	2.40	10.36	0.72	1.92	3.41	0.45
5.เหมืองแร่	5.51	23.81	1.65	29.51	52.38	6.98
6. อุตสาหกรรมอาหาร	21.67	93.63	6.50	12.88	22.85	3.05
7. เครื่องดื่มและผลิตภัณฑ์ยาสูบ	5.36	23.17	1.61	5.95	10.56	1.41
8. สิ่งทอ	32.37	139.87	9.70	54.62	96.94	12.92
9. กระดาษ	17.05	73.69	5.11	17.41	30.89	4.12
10. เคมีภัณฑ์	27.78	120.04	8.33	28.77	51.07	6.81
11. น้ำมัน	21.85	94.41	6.55	70.81	125.67	16.76
12. ยางและพลาสติก	6.05	26.15	1.81	5.74	10.20	1.36
13. อิโลหะ	1.94	8.40	0.58	23.31	41.37	5.52
14. โลหะพื้นฐาน	14.44	62.39	4.33	10.84	19.24	2.57
15. ผลิตภัณฑ์โลหะ	3.61	15.61	1.08	2.27	4.04	0.54
16. เครื่องจักรกล	14.60	63.11	4.38	21.49	38.15	5.09
17. อุตสาหกรรมอื่น ๆ	51.91	224.33	15.56	31.15	55.28	7.37
18. ขนถ่าย ประปา	15.16	65.50	4.54	23.14	41.08	5.48
19. ก่อสร้าง	2.60	11.23	0.78	2.51	4.45	0.59
20. การค้า	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
21. กักตุนอาคาร โรงแรม	6.42	27.73	1.92	5.93	10.53	1.40
22. คมนาคม สื่อสาร	8.48	36.64	2.54	9.86	17.51	2.33
23. ธนาคาร ประกันภัย	7.54	32.58	2.26	11.35	20.15	2.69
24. ที่ดิน	0.54	2.33	0.16	0.63	1.12	0.15
25. บริการ	18.71	80.83	5.61	16.28	28.90	3.85
26. อื่น ๆ	1.10	4.77	0.33	0.99	1.76	0.23
รวม	333.53	1,441.27	100.00	422.58	750.03	100.00

ที่มา : ค่ามาจากตารางปัจจัยการผลิต-ผลผลิต

หมายเหตุ : ผลกระทบทางตรง (direct effect) = $A \times \text{final demand}$

ตารางที่ 6.19 ผลกระทบทางอ้อม (indirect effect) จากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. 2535

สาขาการผลิต	ผลกระทบทางอ้อม					
	นักท่องเที่ยวไทย			นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ		
	(บาท/คน/วัน)	(ล้านบาท)	(ร้อยละ)	(บาท/คน/วัน)	(ล้านบาท)	(ร้อยละ)
1. กสิกรรม	63.59	274.80	3.88	53.07	94.19	2.76
2. ปศุสัตว์	6.15	26.59	0.38	4.56	8.09	0.24
3. ป่าไม้	9.24	39.94	0.56	6.25	11.10	0.33
4. ประมง	2.55	11.01	0.16	1.89	3.35	0.10
5. เหมืองแร่	54.30	234.64	3.31	106.43	188.91	5.54
6. อุตสาหกรรมอาหาร	42.95	185.60	2.62	34.33	60.94	1.79
7. เครื่องดื่มและผลิตภัณฑ์ยาสูบ	27.38	118.32	1.67	49.48	87.83	2.57
8. สิ่งทอ	80.20	346.57	4.89	155.43	275.87	8.09
9. กระดาษ	19.06	82.38	1.16	20.72	36.77	1.08
10. เคมีภัณฑ์	44.77	193.49	2.73	49.77	88.34	2.59
11. น้ำมัน	25.34	109.51	1.55	39.25	69.66	2.04
12. ยางและพลาสติก	6.54	28.27	0.40	7.07	12.55	0.37
13. อิโลหะ	5.79	25.03	0.35	209.25	371.40	10.89
14. โลหะพื้นฐาน	30.37	131.21	1.85	30.06	53.35	1.56
15. ผลิตภัณฑ์โลหะ	19.18	82.88	1.17	4.03	7.14	0.21
16. เครื่องจักรกล	21.84	94.39	1.33	30.31	53.79	1.58
17. อุตสาหกรรมอื่น ๆ	232.34	1,003.97	14.17	132.99	236.05	6.92
18. ขนไฟฟ้า ประปา	20.91	90.38	1.28	30.37	53.90	1.58
19. ก่อสร้าง	1.47	6.36	0.09	1.79	3.17	0.09
20. การค้า	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
21. กักตุนอาคาร โรงแรม	398.31	1,721.24	24.30	475.82	844.49	24.75
22. คมนาคม สื่อสาร	46.16	199.47	2.82	124.25	220.53	6.46
23. ธนาคาร ประกันภัย	31.13	134.54	1.90	9.66	17.15	0.50
24. ที่ดิน	0.41	1.78	0.03	0.55	0.97	0.03
25. บริการ	425.20	1,837.39	25.94	343.98	610.50	17.89
26. อื่น ๆ	23.97	103.60	1.46	0.99	1.76	0.05
รวม	1,639.19	7,083.40	100.00	1,922.31	3,411.82	100.00

ที่มา : ค่ามาจากตารางปัจจัยการผลิต-ผลผลิต

หมายเหตุ : ผลกระทบทางอ้อม (indirect effect) = total effect - direct effect

ตารางที่ 6.20 ผลของการทวีรายได้ (income multiplier) จากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ปี พ.ศ. 2535

สาขาการผลิต	ผลของการทวีรายได้	
	นักท่องเที่ยวไทย	นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ
กลีกรวม	1.88	2.06
อุตสาหกรรมอาหาร	1.68	1.77
เครื่องดื่มและผลิตภัณฑ์ยาสูบ	1.03	1.02
สิ่งทอ	1.91	1.54
อโลหะ	2.29	1.03
ผลิตภัณฑ์โลหะ	1.26	0.00
อุตสาหกรรมอื่น ๆ	1.08	1.11
ภัตตาคาร โรงแรม	0.98	0.99
คมนาคม สื่อสาร	1.16	1.08
ธนาคาร ประกันภัย	1.35	0.00
บริการ	1.02	1.04
อื่น ๆ	1.05	0.00
เฉลี่ย	1.29	1.33

ที่มา : คำนวณจากตารางปัจจัยการผลิต-ผลผลิต

หมายเหตุ : ผลของการทวีรายได้ (income multiplier)

$$= \text{indirect effect} / \text{final demand}$$

* สาขาการผลิตอื่น ๆ ที่ไม่ได้ปรากฏในตารางนี้เนื่องจาก ผลของการทวีรายได้มี

ค่าเท่ากับศูนย์

6.3 เปรียบเทียบผลกระทบต่อการทวีรายได้ของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่กับระดับประเทศ

6.3.1 นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ

การเปรียบเทียบผลกระทบต่อการทวีรายได้ จากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศในระดับประเทศกับในจังหวัดเชียงใหม่ปี พ.ศ. 2535 พบว่าผลของการทวีรายได้จากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศในระดับประเทศ สูงกว่าในจังหวัดเชียงใหม่ถึง 0.07 (ดูตารางที่ 6.21)

เมื่อพิจารณาผลของการทวีรายได้ตามสาขาการผลิตแล้วพบว่า การใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศในระดับประเทศปี พ.ศ. 2535 ก่อให้เกิดการทวีรายได้สูงสุดในสาขาบริการ (3.43) รองลงมาคือ สาขาอุตสาหกรรมอาหาร (2.36) และลำดับสามคือ สาขาผลิตภัณฑ์โลหะ (1.69)

การใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศในจังหวัดเชียงใหม่ปี พ.ศ. 2535 ก่อให้เกิดการทวีรายได้สูงสุดในสาขาบริการ (2.06) รองลงมาคือ สาขาอุตสาหกรรมอาหาร (1.77) และลำดับสามคือ สาขาส่งออก (1.54)

เมื่อพิจารณาผลกระทบทั้งหมด ผลกระทบทางตรง และผลกระทบทางอ้อมต่อรายได้จากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ เปรียบเทียบในระดับประเทศกับในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่าค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศในระดับประเทศปี พ.ศ. 2535 ก่อให้เกิดผลกระทบทั้งหมดต่อรายได้สูงกว่าในจังหวัดเชียงใหม่ 0.107 ล้านบาท และก่อให้เกิดผลกระทบทางตรงต่อรายได้ และผลกระทบทางอ้อมต่อรายได้สูงกว่าถึง 0.036 ล้านบาท และ 0.071 ล้านบาท ตามลำดับ (ดูตารางที่ 6.22)

เมื่อพิจารณาผลกระทบทั้งหมดตามสาขาการผลิต พบว่าการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศในระดับประเทศปี พ.ศ. 2535 ก่อให้เกิดผลกระทบทั้งหมดสูงสุดในสาขาส่งออก (ร้อยละ 23.78) รองมาคือ สาขากิจการโรงแรม (ร้อยละ 21.71) และลำดับสามคือ สาขาอุตสาหกรรมอื่น ๆ (ร้อยละ 8.63)

การใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศในจังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. 2535 ก่อให้เกิดผลกระทบทั้งหมดสูงสุดในสาขาภัตตาคาร โรงแรม (ร้อยละ 20.54) รองมาคือ สาขาบริการ (ร้อยละ 15.36) และลำดับสามคือ สาขาอโลหะ (ร้อยละ 9.92)

6.3.2 นักท่องเที่ยวไทย

ผลของการทวิรายได้จากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวไทยในระดับประเทศสูงกว่าในจังหวัดเชียงใหม่ถึง 0.13 (ดูตารางที่ 6.21)

เมื่อพิจารณาผลของการทวิรายได้แยกสาขาการผลิต พบว่าการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวไทยในระดับประเทศปี พ.ศ. 2535 ก่อให้เกิดการทวิรายได้สูงสุดในสาขาโลหะ (2.19) รองมาคือ สาขากสิกรรม (2.03) และลำดับสามคือสาขาสิ่งทอ (1.89)

การใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวไทยในจังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. 2535 ก่อให้เกิดการทวิรายได้สูงสุดในสาขาโลหะ (2.29) รองมาคือ สาขาสิ่งทอ (1.91) และลำดับสามคือ สาขากสิกรรม (1.88)

เมื่อพิจารณาผลกระทบทั้งหมด ผลกระทบทางตรง และผลกระทบทางอ้อมต่อรายได้จากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวไทยในระดับประเทศเปรียบเทียบกับในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่าค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวไทยในระดับประเทศปี พ.ศ. 2535 ก่อให้เกิดผลกระทบทั้งหมดต่อรายได้สูงกว่าในจังหวัดเชียงใหม่ 0.229 ล้านบาท และก่อให้เกิดผลกระทบทางตรง และผลกระทบทางอ้อมต่อรายได้สูงกว่า 0.102 ล้านบาท และ 0.127 ล้านบาท ตามลำดับ (ดูตารางที่ 6.22)

เมื่อพิจารณาผลกระทบทั้งหมดตามสาขาการผลิต พบว่าการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวไทยในระดับประเทศปี พ.ศ. 2535 ก่อให้เกิดผลกระทบทั้งหมดสูงสุดในสาขาภัตตาคาร โรงแรม (ร้อยละ 18.59) รองลงมาคือ สาขาคมนาคมสื่อสาร (ร้อยละ 15.58) และลำดับสามคือ สาขาน้ำมัน (ร้อยละ 6.58)

การใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวไทยในจังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. 2535 ก่อให้เกิดผลกระทบทั้งหมดสูงสุดในสาขาบริการ (ร้อยละ 22.50) รองลงมาคือ สาขาภัตตาคาร โรงแรม (ร้อยละ 20.52) และลำดับสามคือ สาขาอุตสาหกรรมอื่น ๆ (ร้อยละ 14.41)

ตารางที่ 6.21 ผลของการทวิรายได้จากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว ในจังหวัดเชียงใหม่และในระดับประเทศปี พ.ศ. 2535

	ผลของการทวิรายได้	
	นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ	นักท่องเที่ยวไทย
ประเทศ ¹	1.40	1.42
เชียงใหม่ ²	1.33	1.29

ที่มา : ¹ จากตารางที่ 6.10

² จากตารางที่ 6.20

ตารางที่ 6.22 ผลกระทบทางตรง และผลกระทบทางอ้อมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศจากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว ในจังหวัดเชียงใหม่ และในระดับประเทศปี พ.ศ. 2535

(หน่วย : ล้านบาท)

	ผลกระทบทางตรง	ผลกระทบทางอ้อม	ผลกระทบทั้งหมด
ประเทศ			
นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ	0.329	1.402	1.731
นักท่องเที่ยวไทย	0.365	1.421	1.786
เชียงใหม่			
นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ	0.293	1.331	1.624
นักท่องเที่ยวไทย	0.263	1.294	1.557

ที่มา : คำนวณจากตารางปัจจัยการผลิต-ผลผลิต

หมายเหตุ : ตัวเลขข้างบนแสดงผลกระทบจากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว 1 ล้านบาท